

Tab. 3. Přehled aktuálně dostupných topických léčivých přípravků pro bolest v krku (12, 14, 22)

Účinná látka	Obchodované přípravky	Maximalizace účinku	Minimalizace rizik
Chlorhexidin	Septofort (pastilky)	■ Nežvýkat, rozpustit v ústech (platí pro všechny pastilky) ■ Nepodávat během jídla a pití, odstup alespoň 20 min (platí pro všechny topické formy) ■ Neužívat 30 min před nebo po čištění zubů z důvodu inkompatibility s aniontovými látkami	■ Od 6 let ■ Max. 5 dní z důvodu ovlivnění přirozené mikroflóry ■ Pravidelné čištění zubů pro prevenci zabarvení
Cetylpyridin	Halset (pastilky), Neoseptotele třešeň (pastilky)	■ Neužívat s mlékem z důvodu snížení účinnosti ■ Neužívat 30 min před nebo po čištění zubů z důvodu inkompatibility s aniontovými látkami	■ Od 4 let (Neoseptotele), od 6 let (Halset) ■ Ne při otevřených poraněních v dutině ústní – zpomalení hojení
Jodovaný povidon + alantoin	Jox (koncentrát pro kloktadlo, sprej),	■ Správná aplikace lékové formy (sprej – zasunout stříčku co nejdále do krku a vstříknout na mandle, kloktadlo – dostatečně dlouhá aplikace, vyplivnout, nepolykat)	■ Od 6 let (kloktadlo), od 8 let (sprej) ■ Nekombinovat s dalšími dezinfekcemi dutiny ústní, zejména peroxidem vodíku ■ KI – alergie, 2 týdny před vyšetřením radiojódem, těhotenství, kojení
Dichlorobenzylalkohol/ amylmetakresol	Orasept med a citron, menthol (pastilky), Strepsils med a citron, mentol a eukalyptus, jahoda bez cukru, citron bez cukru	■ Varianta bez cukru vhodná pro pacienty s DM a obezitou	■ Od 6 let ■ Max. délka užití 3 dny (5 dní Neo-angin) z důvodu možného ovlivnění přirozené mikroflóry dutiny ústní
+ lidokain	Strepsils plus spray (sprej)		■ Od 12 let (Strepsils plus) ■ Nevhodné pro pacienty s astma bronchiale (Strepsils plus)
+ kyselina askorbová	Strepsils pomeranč s vitamínem C		
+ levomenthol	Neo-angin šalvěj, třešeň, bez cukru (pastilky)		
Oktenidin	Octenidine Klosterfrau (pastilky)		■ Od 12 let ■ Samoléčení maximálně 4 dny
Benzoxonium chlorid + lidokain	Orofar (pastilky, sprej)	■ Při silné bolesti lze zkrátit doporučený dávkovací interval	■ Od 4 let (sprej), od 5 let (pastilky) ■ Opatrnost u pacientů s poruchou srdečního rytmu
Benzalkonium chlorid	Septotele D, menthol (pastilky)	■ Neužívat s mlékem z důvodu snížení účinnosti	■ Od 4 let
Hexetidin	Stopangin (sprej)	■ Upozornit na možnou změnu chuti a čichu, přechodné pálení jazyka	■ Od 8 let ■ Neřít po dobu 30 minut po aplikaci – vysoký obsah alkoholu ■ KI – laryngitida pro riziko laryngospasmu
Benzydamin	Belozyme (kloktadlo, sprej), Galverde (pastilky), Larymed citron, pomeranč a med (pastilky) Orocalm (sprej), Orocalm forte (sprej), Tantum verde eukalyptus, mint, lemon, orange and honey (pastilky), Tantum verde spray, spray forte (sprej), Tantum verde (kloktadlo)	■ Široké spektrum účinku včetně antifungálního – vhodný u neznámého původce ■ Protizánětlivý, analgetický a částečně lokálně anestetický účinek – vhodný při otoku hrdla ■ Lze užít i na afty ■ Některé varianty bez cukru – vhodné pro pacienty s DM a obezitou	■ Od 6 let, Tantum Verde spray forte není určen pro děti ■ Opatrnost u pacientů s astma bronchiale ■ Opatrnost u pacientů s KI podání systémových NSA z důvodu rizika částečného systémového vstřebání ■ Spreje a kloktadla obsahují alkohol ■ Možné ovlivnění přirozené mikroflóry
+ cetylpyridin	Septabene (sprej), Septabene citron a bezový květ, eukalyptus (pastilky)		
Flurbiprofen	Strepfen, Strepfen pomeranč bez cukru (pastilky), Strepfen sprej, Strepfen sprej med a citron (sprej)	■ Vhodný při otoku hrdla a zarudnutí ■ Varianta bez cukru vhodná pro pacienty s DM a obezitou	■ Od 12 let ■ KI – u pacientů s KI podání systémových NSA z důvodu systémového vstřebávání
Dexpanthenol	Panthenol Quintessence (tbl)	■ Podpůrná léčba při zánětu hrtanu, laryngitidě a po odstranění krčních mandlí ■ Lze užít v těhotenství do 10 mg/den	■ Od 14 let
Lidokain	Trachisan (pastilky)	■ Rychlá symptomatická léčba silné bolesti v krku	■ Od 18 let ■ KI – do 12 let, hnisavé záněty dutiny ústní ■ Délka léčby max. 3 dny

Tabulka shrnuje na trhu aktuálně dostupné topické léčivé přípravky pro léčbu bolesti v krku dle Databáze léčiv SÚKL k 31. 10. 2024. Dále uvádí možnosti maximalizace účinku a minimalizace rizik, což jsou důležité nástroje farmaceutické péče pro zajištění bezpečné, účinné a nákladově efektivní léčby. Maximalizace účinku zahrnuje např. volbu optimálního léčiva včetně jeho správného podávání, režimová opatření nebo podporu adherence pacienta k léčbě. Minimalizace rizik spočívá např. v respektování KI, managementu nežádoucích účinků nebo lékových interakcí. Poznámka: Pro všechny uvedené léčivé přípravky platí KI v případě přecitlivělosti na některou z jeho složek. Vysvětlivky: DM – diabetes mellitus; KI – kontraindikace; NSA – nesteroidní antiflogistika.